

พฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ในเขตตำบลทุ่งน้าว อำเภอสอง จังหวัดแพร่
Political Participation Behavior in Election the Members of Phrae Provincial Administrative Organization Council Members in Thungnao Sub-District, Song District, Phrae Province

ศักดิ์ชัย นาลัย¹, พระครูโสภณกิตติบัณฑิต²

Sakchai Nalai¹, Phrakru Soponkittibundit²

วิทยาลัยวิทยาสงฆ์แพร่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย¹,

วิทยาลัยวิทยาสงฆ์แพร่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย²

Phrae Buddhist College, Mahachulalongkornrajavidyalaya University¹,

Phrae Buddhist College, Mahachulalongkornrajavidyalaya University²

Email: sakchaiphrae1@gmail.com

Received: Jan 3, 2024

Received in Revised: Jan 19, 2024

Accepted: Jan 23, 2024

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ในเขตตำบลทุ่งน้าว อำเภอสอง จังหวัดแพร่ 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักอธิปไตย 7 กับพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ในเขตตำบลทุ่งน้าว อำเภอสอง จังหวัดแพร่ 3) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ในเขตตำบลทุ่งน้าว อำเภอสอง จังหวัดแพร่ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงผสมวิธี ได้แก่ การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจจากการแจกแบบสอบถาม จำนวน 352 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 13 รูป/คน วิเคราะห์คำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท ผลการวิจัยพบว่า

1) ระดับพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ในเขตตำบลทุ่งน้าว อำเภอสอง จังหวัดแพร่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.69$)

2) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักอธิปไตย 7 กับพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ในเขตตำบลทุ่งน้าว อำเภอสอง จังหวัดแพร่ โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย ($r = .233^{**}$)

3) ปัญหาอุปสรรค พบว่า เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคระบาดติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้เกิดความไม่สะดวกในการใช้สิทธิเลือกตั้ง ความไม่พร้อมของหน่วยเลือกตั้ง การประชาสัมพันธ์ยังไม่มีความชัดเจน ข้อเสนอแนะพบว่า ควรประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์ชี้แจงเกี่ยวกับขั้นตอนการใช้สิทธิเลือกตั้งตามมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคระบาดติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และควรมีการจัดทำคลิปเสมือนการเลือกตั้งจริงให้กับประชาชนได้ศึกษาผ่านสื่อโซเชียลต่าง ๆ

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมทางการเมือง, การเลือกตั้ง, สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

Abstract

This Article aimed to study (1) to study the level of political participation behavior of the people in the election of members of the Phrae administrative organization council in Tung Nao Sub-district, Song District, Phrae Province (2) to study the relationship between the principle of Aparihāniyadhamma 7 and the political participation behavior of the people in the election of members of the Phrae administrative organization council in Tung Nao Sub-district, Song District, Phrae Province (3) to study the problems of obstacles, and suggestions on the behavior of the people's political participation in the election of members of the Parliament of the Provincial Administrative Organization Phrae in Tung Nao Sub-district, Song District, Phrae Province. This research is mixed methods research, including quantitative research using exploratory research methods from the questionnaire distribution with 352 people. The data were analyzed by frequency, percentage, mean, and standard deviation and the Pearson correlation coefficient and qualitative research using in-depth interview with key Informants 13 people, analyze key informant interviews by using content analysis techniques for context. The research results were found as follows;

- 1) The level of political participation behavior of the people in the election of members of the Phrae administrative organization council in Tung Nao Sub-district, Song District, Phrae Province, with the overall being very high ($\bar{x} = 3.69$).
- 2) The relationship between the principle of Aparihāniyadhamma 7 and the political participation behavior of the people in the election of members of the Phrae administrative organization council in Tung Nao Sub-district, Song District, Phrae Province, overall, has a relatively small positive correlation ($r = .233^{**}$).
- 3) The problem of obstacles was found that as the spread of the 2019 Corona virus infection disease caused inconvenience in exercising voting rights, the availability of polling agencies, public relations were not clear, suggestions were made. It was found that it should be publicized through online media explaining about the procedures for exercising voting rights in accordance with the measures to prevent the spread of the Corona virus infection disease 2019 and that a virtual video of actual elections should be provided to the public studied through various social media.

Keywords: Political participation, Election, The members of Phrae Provincial Administrative Organization Council

บทนำ

การเลือกตั้งเป็นกิจกรรมทางการเมืองที่สำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพื่อให้ได้มาซึ่งตัวแทนของประชาชนอย่างถูกต้องและเป็นทางการโดยการยอมรับในเสียงส่วนใหญ่ที่ประชาชนผู้มีสิทธิในการเลือกตั้งต่างมาใช้สิทธิของตนเองอย่างถูกต้องตามกฎหมาย และเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีโอกาสเลือกตั้งผู้แทนของตนเองเข้าไปบริหารท้องถิ่น ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ตามมาตรา 133 (3) มาตรา 236 และมาตรา 256 (1) ได้บัญญัติให้อำนาจแก่ประชาชนเอาไว้ว่าสามารถเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรง เป็นสิทธิและหน้าที่ของประชาชนชาวไทยทุกคน ที่มีอายุครบ 18 ปีบริบูรณ์ เพื่อไปทำหน้าที่คัดเลือกตัวแทนของตนเข้าไปออกกฎหมายและเข้าไปบริหารประเทศ ดังนั้นประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งและทำให้การเลือกตั้งสุจริตและ

เที่ยงธรรม (ราชกิจจานุเบกษา, 2560 : 1)

การเลือกตั้งจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งเนื่องจากการแสดงออกทางด้านสิทธิเสรีภาพทางความคิดของประชาชนที่ต้องการตัวแทนของตนเองให้มั่นนโยบายในการบริหารในรูปแบบใดต้องให้มีการพัฒนาไปในทิศทางใดและต้องการผู้แทนของตนเองที่มีลักษณะเช่นใด การเลือกตั้งเป็นกลไกการใช้อำนาจอธิปไตยโดยการไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้แทนที่มั่นนโยบายตรงกับความต้องการของตนเองให้ไปใช้อำนาจอธิปไตยแทนตนด้วยความชอบธรรมเพื่อลดภาวะความตึงเครียดขจัดความขัดแย้งหรือการสืบทอดอำนาจ และเป็นกลไกที่จะควบคุมให้ผู้แทนที่ดำรงตำแหน่งจากการเลือกตั้งตระหนักอยู่เสมอว่าต้องมีความรับผิดชอบต่อประชาชน เพราะประชาชนเป็นผู้กำหนดอนาคตทางการเมืองของตนด้วยการเลือกหรือไม่เลือกตนกลับมาทำหน้าที่ผู้แทนอีก ดังนั้น การเลือกตั้งจึงมีผลกระทบต่อการพัฒนาทางการเมืองโดยประชาชนจะสำนึกถึงความจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่พลเมืองซึ่งต้องมีส่วนร่วมในการเลือกผู้แทน (บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, 2544 : 18) การเลือกตั้งจึงเป็นการแสดงออกทางการเมืองในด้านสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง และยังเป็นการรักษาอำนาจอธิปไตยของประชาชนด้วยความชอบธรรมตามรัฐธรรมนูญ โดยประชาชนจะต้องมีจิตสำนึกหวงแหนในสิทธิทางการเมืองของตนเอง เพื่อพัฒนาระบบการเมืองให้มีความชอบธรรม และสุจริต

การเลือกตั้งจึงมีผลกระทบต่อการพัฒนาทางการเมืองโดยประชาชนจะสำนึกถึงความจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่พลเมืองซึ่งต้องมีส่วนร่วมในการเลือกผู้แทนเข้าสภาเพื่อทำหน้าที่แทนตน การเลือกตั้งมีความสำคัญมากในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยเพื่อให้การเลือกตั้งบรรลุวัตถุประสงค์ตามเจตนารมณ์ของระบอบการปกครอง จึงต้องมีการปฏิรูประบบการเลือกตั้งให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง ในปัจจุบันการซื้อเสียงยังคงเป็นปัญหาที่สำคัญ และเป็นไปไม่ได้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะจัดการกับปัญหาการซื้อเสียงเพียงลำพังเนื่องจากปัญหาการซื้อเสียงเกี่ยวข้องกับคนจำนวนมากทั้งนักการเมืองและผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง นอกจากประเด็นปัญหาข้างต้นแล้ว ตำบลทุ่งน่ายังมีประเด็นปัญหาที่น่าสนใจในเรื่องของการเลือกตั้ง คือ ใครเลือกใคร เมื่อไร และอย่างไร กล่าวคือ ใครบ้างที่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เพศชายหรือหญิง มีรายได้ การศึกษาแตกต่างกันหรือไม่มีแบบแผนว่าจะเลือกใคร พรรคใด และที่ตัดสินใจจะเลือกใคร ด้วยเหตุผลอะไร มีปัจจัยอะไรเป็นตัวกำหนด ในการตัดสินใจในการลงคะแนนเสียง เนื่องจากในปัจจุบันมีปัจจัยหลาย ๆ อย่างที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจในการลงคะแนนเสียง เช่น ปัจจัยด้านคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครด้านนโยบายของกลุ่ม ด้านผลงาน ด้านความสัมพันธ์ส่วนตัวด้านการประชาสัมพันธ์ ตลอดจนด้านผลประโยชน์แห่งตนล้วนเป็นปัจจัยที่สำคัญในการตัดสินใจลงคะแนนเสียงของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (เอนก เหล่าธรรมทัศน์, 2545 : 75-76) ประชาชนจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาการเมืองโดยเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย เพื่อเลือกบุคคลเข้าไปทำหน้าที่แทนตนเอง โดยมีปัจจัยด้านความสัมพันธ์ ด้านคุณสมบัติ และด้านผลงานของผู้สมัครเลือกตั้งที่เป็นตัวกำหนดการตัดสินใจของประชาชนในการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ในเขตตำบลทุ่งน่าย อำเภอสอง จังหวัดแพร่ ซึ่งเป็นข้อมูลที่สามารถชี้ให้เห็นได้ชัดถึงมุมมองของประชาชนในด้านที่ตรงไปถึงปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ รวมไปถึงสะท้อนพฤติกรรมทางการเมืองและปัจจัยที่มีผลต่อการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งและสามารถสะท้อนถึงท่าทีหรือมุมมองที่ประชาชนในตำบลทุ่งน่าย ว่ายอมรับหรือปฏิเสธวิธีการเข้าสู่ตำแหน่งแบบเลือกตั้งหรือเชื่อมั่นว่าการเว้นวรรคการเลือกตั้งชั่วคราว เพื่อมุ่งแก้ไขปัญหาทางการเมืองท้องถิ่น (อบจ.) ด้วยการใช้ระบบราชการนำนั้น จะเป็นการปรับให้ท้องถิ่น (อบจ.) ได้มีความพร้อมที่จะใช้วิธีการเลือกตั้งเพื่อให้ได้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ส.อบจ.) ที่ดีมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของประชาชนมากขึ้น โดยกำหนดประเด็นปัญหาที่จะทำการศึกษาวิจัยในพื้นที่ตำบลทุ่งน่าย คือ พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ในเขตตำบลทุ่งน่าย อำเภอสอง จังหวัดแพร่ ได้แก่ 1) ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง 2) ด้านการลงคะแนน

เลือกตั้ง 3) ด้านระยะเวลาการตัดสินใจเลือกตั้ง และแนวทางส่งเสริมพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ในเขตตำบลทุ่งน้าว อำเภอสอง จังหวัดแพร่ และปัญหาแนวทาง และข้อเสนอแนะพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ในเขตตำบลทุ่งน้าว อำเภอสอง จังหวัดแพร่ ผลของการศึกษาวิจัยนี้จะก่อให้เกิดแนวทางในการส่งเสริมและกระตุ้นให้ประชาชนได้ตระหนักถึงการใช้สิทธิเลือกตั้ง การลงคะแนนเลือกตั้ง ระยะเวลาการตัดสินใจเลือกตั้ง และเพื่อการปรับปรุงการดำเนินงานการเลือกตั้งของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ในครั้งต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ในเขตตำบลทุ่งน้าว อำเภอสอง จังหวัดแพร่
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาล 7 กับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ในเขตตำบลทุ่งน้าว อำเภอสอง จังหวัดแพร่
3. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ในเขตตำบลทุ่งน้าว อำเภอสอง จังหวัดแพร่

ระเบียบวิธีวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) และระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

2. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

(1) การวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลจากประชาชนมีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ที่มีสิทธิเลือกตั้ง ที่อาศัยอยู่ในเขตตำบลทุ่งน้าว อำเภอสอง จังหวัดแพร่ จำนวน 2,912 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งน้าว, 2563, ออนไลน์) กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มตัวอย่างจากสูตรของ Taro Yamane ซึ่งใช้ระดับความคลาดเคลื่อน ที่ 0.05 (วัลลภ สุขสวัสดิ์, 2561 : 76) จำนวน 353 คน

(2) การวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา, ผู้เชี่ยวชาญด้านรัฐศาสตร์, ข้าราชการประจำ/ครู-อาจารย์ในชุมชนที่ทำงานใกล้ชิดกับประชาชนตำบลทุ่งน้าว, ตัวแทนผู้นำชุมชน, ตัวแทนกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มต่าง ๆ ของตำบลทุ่งน้าว จำนวน 12 รูป/คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

(1) การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจจากการแจกแบบสอบถามตามกรอบของวิจัย มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ (สุริย์ ศิริโกการภิมย์, 2546 : 140) มีค่าความเชื่อมั่นตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) (กัลยา วานิชย์บัญชา และจิตา วานิชย์บัญชา, 2561 : 159) เท่ากับ 0.829

(2) การวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ระดับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ในเขตตำบลทุ่งน้าว อำเภอสอง จังหวัดแพร่ ทั้ง 3 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.69$, S.D. = 0.51)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ในเขตตำบลทุ่งน้าว อำเภอสอง จังหวัดแพร่ โดยภาพรวม

พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ในเขตตำบลทุ่งน้าว อำเภอสอง จังหวัดแพร่		ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง	3.78	0.55	มาก
2	ด้านการลงคะแนนเลือกตั้ง	3.69	0.51	มาก
3	ด้านระยะเวลาการตัดสินใจเลือกตั้ง	3.61	0.64	มาก
ภาพรวม		3.69	0.51	มาก

พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ในเขตตำบลทุ่งน้าว อำเภอสอง จังหวัดแพร่ ทั้ง 3 ด้าน โดยภาพรวม ได้แก่ ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านการลงคะแนนเลือกตั้ง ด้านระยะเวลาการตัดสินใจเลือกตั้ง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทำให้ทราบว่า ประชาชนในเขตตำบลทุ่งน้าว อำเภอสอง จังหวัดแพร่ มีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า หลักอปริหานิยธรรม 7 กับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ในเขตตำบลทุ่งน้าว อำเภอสอง จังหวัดแพร่ มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย ($r = .233^{**}$) พบว่า หลักอปริหานิยธรรม 7 กับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ในเขตตำบลทุ่งน้าว อำเภอสอง จังหวัดแพร่ มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักอปริหานิยธรรม 7 กับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ในเขตตำบลทุ่งน้าว อำเภอสอง จังหวัดแพร่

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้ง	ตัวแปรตาม		
		ด้านการใช้สิทธิการเลือกตั้ง	ด้านการลงคะแนนเลือกตั้ง	ด้านระยะเวลาการตัดสินใจเลือกตั้ง
หลักอปริหานิยธรรม 7	.233**	.288**	.271**	.098
ด้านการหมั่นประชุมกัน	.491**	.385**	.479**	.465**
ด้านการประชุมกันโดยพร้อมเพรียง	.305**	.331**	.318**	.198**
ด้านการไม่บัญญัติสิ่งที่ไม่สมควรบัญญัติ	.218**	.287**	.252**	.079

ตัวแปรต้น	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ พฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วม ทางการเมืองของ ประชาชนในการเลือกตั้ง	ตัวแปรตาม		
		ด้านการใช้สิทธิ การเลือกตั้ง	ด้านการ ลงคะแนน เลือกตั้ง	ด้านระยะเวลา การตัดสินใจ เลือกตั้ง
ด้านการเคารพนับถือ ผู้ใหญ่	.183**	.304**	.210**	.018
ด้านการให้เกียรติต่อสตรี	.028	.168**	.105**	-.158**
ด้านการเคารพต่อสถานที่	.219**	.293**	.281**	.052
ด้านการดูแลเอาใจใส่ผู้อื่น	-.131*	-.138**	-.112*	-.109*

จากตาราง พบว่า หลักการบริหารนิยธรรม 7 มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ในเขตตำบลทุ่งน้าว อำเภอสอง จังหวัดแพร่ ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์ค่อนข้างน้อย กล่าวคือ เมื่อการบูรณาการหลักการบริหารนิยธรรม 7 กับพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ในเขตตำบลทุ่งน้าว อำเภอสอง จังหวัดแพร่ ส่งผลให้พฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ในเขตตำบลทุ่งน้าว อำเภอสอง จังหวัดแพร่ มีมากขึ้น

วัตถุประสงค์ที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาอุปสรรค เกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ในเขตตำบลทุ่งน้าว อำเภอสอง จังหวัดแพร่ พบว่า เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคระบาดติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้เกิดความไม่สะดวกในการใช้สิทธิเลือกตั้งด้วยไม่ได้มีการเลือกตั้งมานาน ทำให้เกิดความไม่พร้อมของหน่วยเลือกตั้ง ทั้งสถานที่ และกรรมการประจำหน่วยการประชาสัมพันธ์ชี้แจงเกี่ยวกับการเลือกตั้งยังไม่มี ความชัดเจนมากเท่าที่ควร และไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ในชุมชน และผู้ป่วยติดเตียง ผู้พิการ และผู้สูงอายุที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ ไม่ค่อยได้รับความสำคัญในการใช้สิทธิเลือกตั้ง ข้อเสนอแนะ พบว่า ควรประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์ชี้แจงเกี่ยวกับขั้นตอนการใช้สิทธิเลือกตั้งตามมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคระบาดติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้ชัดเจน และเข้าถึงประชาชนทุกกรณีการจัดทำคลิปเสมือนการเลือกตั้งจริงให้กับประชาชนได้ศึกษาผ่านสื่อโซเชียลต่าง ๆ เพื่อเตรียมความพร้อมของกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งในการทำหน้าที่ให้บริการประชาชนที่เข้าใช้สิทธิเลือกตั้ง ควรแยกสถานที่คัดกรองให้ห่างจากคูหาเลือกตั้ง และจัดระเบียบผู้เข้ามาใช้สิทธิเลือกตั้งให้เป็นไปตามมาตรฐานการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคระบาดติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และควรให้ความสำคัญกับผู้ป่วยติดเตียง ผู้พิการ และผู้สูงอายุที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ ให้ออกมาใช้สิทธิเลือกตั้ง

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ระดับพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ในเขตตำบลทุ่งน้าว อำเภอสอง จังหวัดแพร่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่า ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านการลงคะแนนเลือกตั้ง ด้านระยะเวลาการตัดสินใจเลือกตั้ง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทำให้ทราบว่าประชาชนในเขตตำบลทุ่งน้าว อำเภอสอง จังหวัดแพร่ มีพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมของ

ประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ในจังหวัดนครราชสีมา เขตเลือกตั้งที่ 5” ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ในจังหวัดนครราชสีมา เขตเลือกตั้งที่ 5 โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.01$) รองลงมาคือ ด้านการลงคะแนนเลือกตั้ง ($\bar{X} = 3.76$) และน้อยที่สุด คือ ด้านระยะเวลาการตัดสินใจเลือกตั้ง ($\bar{X} = 3.58$) ตามลำดับ (พระอธิการวรวิทย์ สุเมธ (มีธรรม), 2563 : 82)

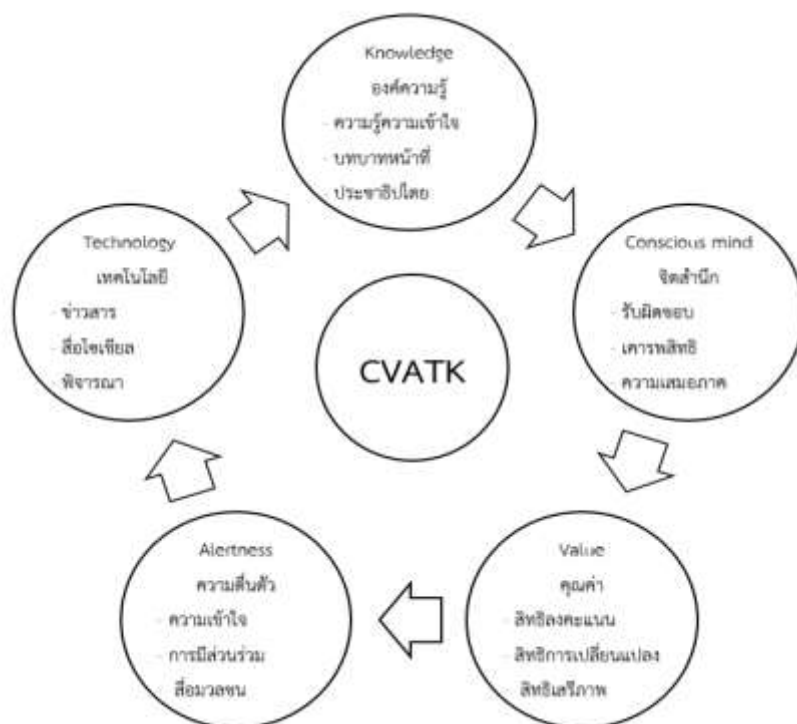
ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างหลักอภิธานิธรรม 7 กับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ในเขตตำบลทุ่งน้าว อำเภอสอง จังหวัดแพร่ โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย ($r = .233^{**}$) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักอภิธานิธรรม 7 กับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ในเขตตำบลทุ่งน้าว อำเภอสอง จังหวัดแพร่ มีความสัมพันธ์ค่อนข้างน้อย เมื่อการบูรณาการหลักอภิธานิธรรม 7 กับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ในเขตตำบลทุ่งน้าว อำเภอสอง จังหวัดแพร่ ส่งผลให้พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ในเขตตำบลทุ่งน้าว อำเภอสอง จังหวัดแพร่ มีมากขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสอดคล้องกับการวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ในจังหวัดนครราชสีมา เขตเลือกตั้งที่ 5” ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและหลักอภิธานิธรรม พบว่า อายุ สถานภาพการสมรส และหลักอภิธานิธรรมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ในจังหวัดนครราชสีมา เขตเลือกตั้งที่ 5 ส่วนเพศ การศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกตั้ง (พระอธิการวรวิทย์ สุเมธ (มีธรรม), 2563 : 94) และรวมถึงงานวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการเชิงเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวตามหลักอภิธานิธรรมในเขตเทศบาลตำบลทุ่งน้าว อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร” ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการเชิงเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่ม เกษตรกรผู้ปลูกข้าวกับหลักอภิธานิธรรมในเขตเทศบาลตำบลทุ่งน้าว อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง (Pearson Correlation (r) = .744^{**}) (พระคาร์ณ อติภโท (ทองน้อย), 2562 : 95)

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ในเขตตำบลทุ่งน้าว อำเภอสอง จังหวัดแพร่ พบว่า เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคระบาดติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้เกิดความไม่สะดวกในการใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้วยไม่ได้มีการเลือกตั้งมานาน ทำให้เกิดความไม่พร้อมของหน่วยเลือกตั้ง ทั้งสถานที่ และกรรมการประจำหน่วย การประชาสัมพันธ์ชี้แจงเกี่ยวกับการเลือกตั้งยังไม่มีชัดเจนมากเท่าที่ควร และไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ในชุมชน และผู้ป่วยติดเตียง ผู้พิการ และผู้สูงอายุที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ ไม่ค่อยได้รับความสำคัญในการใช้สิทธิเลือกตั้ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์” ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ประชาชนส่วนมากได้รับข้อมูลข่าวสารไม่ทั่วถึงเท่าที่ควร และประชาชนไม่มีศูนย์ข้อมูลข่าวสารระดับหมู่บ้าน ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง และประชาชนไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มทางการเมือง ประชาชนไม่ตระหนัก และใช้ความสำคัญในการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นในการวางแผนโครงการหรือกิจกรรมของชุมชนเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของการบริหารเทศบาลตำบลน้อยมาก เนื่องจากเทศบาลได้ทำการประชาสัมพันธ์น้อยในการแสดงความคิดเห็น (พระมหาสำราญ นนทพุทธิ (ทะศุณย์), 2558 : 129-130)

ข้อเสนอแนะ พบว่า ควรประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์ชี้แจงเกี่ยวกับขั้นตอนการใช้สิทธิเลือกตั้งตามมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคระบาดติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้ชัดเจน และเข้าถึงประชาชนทุกคน ควรมีการจัดทำคลิปเสมือนการเลือกตั้งจริงให้กับประชาชนได้ศึกษาผ่านสื่อโซเชียลต่าง ๆ เพื่อเตรียมความพร้อมของกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งในการทำหน้าที่ให้บริการประชาชนที่ใช้สิทธิเลือกตั้ง ควรแยกสถานที่คัดกรองให้ห่างจากคูหาเลือกตั้ง และจัดระเบียบผู้เข้ามาใช้สิทธิเลือกตั้งให้เป็นไปตามมาตรฐานการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคระบาดติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และควรให้ความสำคัญกับผู้ป่วยติดเตียง ผู้พิการ และผู้สูงอายุที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ ให้ออกมาใช้สิทธิเลือกตั้ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ในจังหวัดนครราชสีมา เขตเลือกตั้งที่ 5” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนควรพร้อมเพรียงกันไปใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยให้อยู่ภายในกรอบเวลา ไม่ฝ่าฝืนกฎระเบียบการเลือกตั้ง ให้ความเคารพคณะกรรมการการเลือกตั้ง อีกทั้งให้เกียรติซึ่งกันและกันโดยไม่จำกัดเพศ ร่วมปฎิภาวนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย ส่งเสริมระบบการเมืองเชิงสร้างสรรค์ให้คงอยู่ในสังคมต่อไป (พระอธิการวรวิทย์ สุขเมโธ (มีธรรม), 2563 : 138)

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

การนำหลักธรรมอภิธานิธรรม 7 ได้แก่ (1) ด้านการหมั่นประชุมกัน (2) ด้านการประชุมกันโดยพร้อมเพรียง (3) ด้านการไม่บัญญัติสิ่งที่ไม่สมควรบัญญัติ (4) ด้านการเคารพนับถือผู้ใหญ่ (5) ด้านการให้เกียรติต่อสตรี (6) ด้านการเคารพต่อสถานที่ (7) ด้านการดูแลเอาใจใส่ผู้อื่น มาบูรณาการกับพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้ง 3 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง (2) ด้านการลงคะแนนเลือกตั้ง (3) ด้านระยะเวลาการตัดสินใจเลือกตั้ง ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้จากการวิจัย ได้การส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ในเขตตำบลทุ่งน้าว อำเภอสอง จังหวัดแพร่ CVATK : MODEL ดังนี้

ภาพที่ 1 แสดงองค์ความรู้จากการวิจัย

จากแผนภาพทำให้ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้จากการวิจัย ได้แก่

1. C = Conscious mind จิตสำนึก ประชาชนมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของตนเองตามรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับเลือกตั้ง ให้เคารพสิทธิในการเลือกตั้งทั้งของตนเองและผู้อื่น ได้รับการบริการจากหน่วยการเลือกตั้งภายในชุมชนด้วยความเสมอภาค

2. V = Value คุณค่า ประชาชนใช้สิทธิลงคะแนนด้วยความเต็มใจ รักษาสิทธิการเปลี่ยนแปลงการปกครองทั้งในระดับท้องถิ่นจนถึงระดับชาติ และประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองได้ตามกฎหมาย

3. A = Alertness ความตื่นตัว ประชาชนมีความเข้าใจในสำคัญของการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองที่จัดขึ้น และสื่อมวลชนประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งเพื่อกระตุ้นพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชน

4. T = Technology เทคโนโลยี ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองที่มีความหลากหลายผ่านทางสื่อโซเชียล เช่น Facebook Line เป็นต้น และใช้สถิติพิจารณาความจริงของข้อมูลข่าวสารที่มีประโยชน์ต่อตนเองและชุมชน

5. K = Knowledge องค์ความรู้ ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของตนเอง และเคารพสิทธิของผู้อื่น และร่วมกำหนดกฎเกณฑ์ในสังคมตามระบอบประชาธิปไตย

สรุป

พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ในเขตตำบลทุ่งน้าว อำเภอสอง จังหวัดแพร่ พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ประชาชนมีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกตั้ง มีความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งมากขึ้น มีความต้องการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ตรวจสอบกิจกรรมทางการเมืองของผู้สมัคร และติดตามผลการเลือกตั้งอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

(1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อกระจายเสียงของหมู่บ้านเพื่อชี้แจงรายละเอียดการเลือกตั้งให้ครบถ้วนเข้าใจง่าย และเข้าถึงประชาชนทุกกลุ่ม

(2) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรทำคู่มือเกี่ยวกับกฎระเบียบข้อบังคับ บทลงโทษของผู้กระทำและความสำคัญของสิทธิการเลือกตั้งของประชาชน

(3) คณะกรรมการการเลือกตั้ง ควรศึกษาทบทวนกฎระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งที่ให้ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเลือกตั้งได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

(1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดซ้อมการเลือกตั้งก่อนมีการเลือกตั้งจริง เตรียมความพร้อมให้คณะกรรมการเลือกตั้ง ทบทวนขั้นตอนการดำเนินงาน พิจารณาตรวจสอบหาข้อบกพร่อง เพื่อพัฒนากระบวนการเลือกของหน่วยเลือกตั้งให้มีประสิทธิภาพ

(2) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดบุคลากรที่มีความรู้เกี่ยวกับการใช้สิทธิเลือกตั้ง การปฏิบัติตัวเมื่อมาใช้สิทธิเลือกตั้งแก่ประชาชนอย่างสม่ำเสมอจนถึงวันเลือกตั้ง

(3) องค์ปกครองส่วนท้องถิ่นควรประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้ง การแนะนำตัวผู้สมัครแก่ประชาชนผ่านสื่อต่าง ๆ ที่สามารถเข้าถึงประชาชนได้มากที่สุด เพื่อให้ประชาชนได้ทราบถึงความสำคัญ และสามารถนำข้อมูลของผู้สมัครมาเป็นส่วนประกอบในการตัดสินใจลงคะแนนเสียง

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

- (1) ควรศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ตามระบอบประชาธิปไตย
- (2) ควรศึกษา แนวทางการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่
- (3) ควรศึกษา ปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วานิชย์บัญชา และจิตา วานิชย์บัญชา. (2561). *การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล*. พิมพ์ครั้งที่ 31. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สามลดา.
- บรรศักดิ์ อวรรณโณ. (2544). *การสร้างธรรมาภิบาลในสังคมไทย*. กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน.
- พระคาร์ณ อติภทโท (ทองน้อย). (2562). การบริหารจัดการเชิงเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวตามหลักอปรินายธรรมในเขตเทศบาลตำบลทุ่งน้อย อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร. *วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระอธิการวรวิทย์ สุเมโธ (มีธรรม). (2563). พฤติกรรมของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ในจังหวัดนครราชสีมา เขตเลือกตั้งที่ 5. *วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ราชกิจจานุเบกษา. *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับ พ.ศ. 2560*, มาตรา 133 (3) มาตรา 236, มาตรา 256 (1).
- วัลลภ สุขสวัสดิ์. (2561). *การวิจัยเชิงปริมาณทางรัฐศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 2. พิษณุโลก : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุวรีย์ ศิริโกการภิมย์. (2546). *การวิจัยทางการศึกษา*. ลพบุรี : สถาบันราชภัฏเทพสตรี.
- องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งน้าว. *ข้อมูลพื้นฐาน*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.thungnow.go.th/condition.php/> [10 ธันวาคม 2563].
- เอนก เหล่าธรรมทัศน์. (2545). *การเมืองของพลเมือง*. กรุงเทพมหานคร : โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.